

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
591-09

meddelad i Stockholm den 18 mars 2011

SÖKANDE

1. AA
2. BB
3. CC
4. DD
5. EE
6. FF
7. GG

Ombud för 1–7: Arkitekt HH

KLANDRAT AVGÖRANDE

Regeringens (Miljödepartementet) beslut den 27 november 2008, M2007/2429/F/P, avseende överklagande i fråga om upphävande av del av detaljplanen C:63 omfattande del av fastigheten Brännbo 1:28 i Sigtuna stad, Sigtuna kommun, se bilaga

SAKEN

Rättsprövning

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen förklarar att regeringens beslut ska stå fast.

Dok.Id 103638

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Wallingatan 2

Telefon
08-561 676 00

E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-12:00
13:00-16:30

YRKANDEN M.M.

AA, BB, CC, DD, EE, FF och GG ansöker om rättsprövning och yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen ska upphäva regeringens beslut och återförvisa ärendet till regeringen för ny prövning.

Till stöd för sin talan anför de bl.a. följande. Upphävandet av planen omfattar endast backen öster om vändplanen, vilket omfattar ca 70 meter. Öster om det upphävda området gäller detaljplan C:113 med bl.a. Uppsalavägens västra välgkant. Berörd del av Stora Brännbovägen är i alltjämt gällande detaljplan (stadsplan) C:63 en lokalgata med dubbelriktad trafik och en återvändsgata. Gatan får inte ha annan användning och utformning än som bostadsgata/återvändsgata. Stora Brännbovägen har med återopande av upphävandet av planen gjorts om till en enkelriktad gata med genomfartstrafik. Denna utformning och användning av Stora Brännbovägen mellan Mjölmarvägen och vändplanen är förbjuden enligt den ännu gällande delen av detaljplan C:63. Av Vägverkets beslut den 20 december 2005 framgår att det inte får tillåtas trafik på gatan som strider mot planen C:63. Detta framgår av 5 kap. 36 § plan- och bygglagen (1987:10), PBL. Förfarandet att helt ändra markanvändningen strider mot 6 kap. 30 § PBL enligt vilken bestämmelse kommunen är skyldig att fortsätta att underhålla parkmark även om den plan vari parkmarken bestämts har upphävts. Backen från Uppsalavägen är mycket brant med en stigning om 13 procent. Detta är enligt Vägverkets allmänna råd för brant för biltrafik. Backen är för brant för att använda som gata; jfr 2 kap. 3 § PBL. Det gör att det inte finns förutsättningar att göra gata av backen med en ny plan. Översiktsplanen föreskriver att hela stadsområdet ska omfattas av detaljplan. Enligt 5 kap. 26 § PBL ska avvikelser från översiktsplanen anges i en planbeskrivning men så har inte skett här trots att detaljplanen upphävts för viss del. Kommunen kan rimligen inte använda trafiksäkerhet som skäl för två helt

motsatta åtgärder, nämligen både för att stänga av en gata med brant backe för trafik och för att öppna samma gata. Trafiksäkerheten torde påverkas negativt av att trafikrörelserna på gatan ökar markant. Det måste ifrågasättas om saklighetskravet i 1 kap. 9 § regeringsformen är uppfyllt i kommunens beslut att upphäva planen och i regeringens beslut.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Enligt 1 § lagen (2006:304) om rättsprövning av vissa regeringsbeslut får en enskild ansöka om rättsprövning av sådana beslut av regeringen som innefattar en prövning av den enskildes civila rättigheter eller skyldigheter i den mening som avses i artikel 6.1 i Europakonventionen. Enligt 7 § samma lag ska Högsta förvaltningsdomstolen upphäva regeringens beslut om beslutet strider mot någon rättsregel på det sätt som sökanden har angett eller som klart framgår av omständigheterna. Detta gäller dock inte om det är uppenbart att felet saknar betydelse för avgörandet.

Rättsprövningen innefattar, förutom ren lagtolkning, även sådana frågor som faktabedömning och bevisvärdering samt frågan om beslutet strider mot kraven på saklighet, opartiskhet och allas likhet inför lagen. Prövningen omfattar också fel i förfarandet som kan ha påverkat utgången i ärendet. Om de tillämpade rättsreglerna är så utformade att det föreligger en viss handlingsfrihet vid beslutsfattandet, omfattar rättsprövningen frågan om beslutet ryms inom handlingsfriheten (jfr prop. 1987/88:69 s. 23–25 och 234).

I 2 kap. PBL finns bestämmelser som reglerar de allmänna intressen som ska beaktas vid planläggning och vid lokalisering av bebyggelse, m.m. Enligt 2 kap. 4 § första stycket 1, 4 och 5 ska, inom områden med sammanhållen bebyggelse,

bebyggelsemiljön utformas med hänsyn till behovet av skydd mot bl.a. trafikolyckor och andra olyckshändelser, trafikförsörjning och god trafikmiljö samt behovet av parker och andra grönområden.

I 3 kap. PBL finns vissa krav på utformningen av tomter, allmänna platser m.m. Enligt 3 kap. 15 § första stycket 1 ska tomter som tas i anspråk för bebyggelse anordnas på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till stads- eller landskapsbilden och till natur- och kulturvärdena på platsen. Dessutom ska enligt punkten 2 tillses att betydande olägenheter för omgivningen inte uppkommer. I fråga om allmänna platser ska enligt 3 kap. 18 § första stycket vad som föreskrivs i bl.a. 15 § tillämpas i skälig utsträckning.

De i målet tillämpliga bestämmelserna i 2 och 3 kap. PBL är allmänt hållna och ger myndigheterna ett förhållandevis stort utrymme för bedömningar. Vad sökandena har anfört beträffande det aktuella beslutet visar inte att regeringen vid beslutsfattandet skulle ha felbedömt fakta eller överskridit gränserna för det handlingsutrymme som föreligger i ärenden av nu aktuellt slag.

I 5 kap. 36 § andra stycket första meningen PBL anges att åtgärder som inte kräver lov och som avser byggnader, andra anläggningar, tomter och allmänna platser ska utföras så att de inte strider mot detaljplan eller områdesbestämmelser. I detaljplanen från 1968 gällde beträffande den del som numera upphävts att Stora Brännbovägen skulle vara en återvändsgata med vändplan vid tomt nr 10 i kvarteret Fasanen och gatumarken öster därom fram till Uppsalavägen skulle utgöra parkmark. Om planen upphävs i den del som utgörs av allmän platsmark mellan Stora Brännbovägen och Uppsalavägen kommer planen inte att utgöra hinder för att åstadkomma en anslutning från Uppsalavägen. Högsta förvaltningsdomstolen finner inte att vad sökandena anfört kan anses innebära att regeringens beslut strider mot någon rättsregel på det sätt som sökandena angett.

Det har inte heller i övrigt visats att det har förekommit fel som kan ha påverkat utgången i ärendet och det framgår inte heller klart av omständigheterna i målet att beslutet på annat sätt strider mot någon rättsregel. Regeringens beslut ska därför stå fast.

Marianne Eliason

Peter Kindlund

Margit Knutsson

Henrik Jermsten

Olle Stenman

Hans Öjemark

Föredragande justitiesekreterare

Avd. II

Föredraget 2011-03-09